

Številka: 007-828/2020/48

Ljubljana, 27.06.2022

EVA: 2021-3130-0018

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (EVA: 2021-3130-0018) – skrajšani postopek - predlog za obravnavo

1. Predlog sklepa vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na svoji seji dne ... pod točko... sprejela naslednji

S K L E P

Vlada Republike Slovenije je sprejela Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (EVA: 2021-3130-0018) ter ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po skrajšanem postopku.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga:

- predlog zakona

Sklep prejmejo:

- Državni zbor RS
- Ministrstvo za javno upravo
- Služba Vlade RS za zakonodajo

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

Vlada Republike Slovenije predlaga, da se predlog zakona obravnava in sprejme po skrajšanem postopku v skladu s prvim odstavkom 142. člena Poslovnika državnega zbora, 3. alineja, saj gre za manj zahtevne uskladitve zakona s pravom Evropske unije. 20. junija 2019 je bila sprejeta prenovljena Direktiva 2019/1024/EU. Ker so določene spremembe direktive že implementirane v veljavni nacionalni zakonodaji in je bil novembra 2021 že izveden postopek notifikacije ZDIJZ v zvezi z delnim prenosom v bazo THEMIS k Direktivi 2019/1024/EU, predlog zakona pa ureja še preostali del prenosa.

Ker je rok za prenos Direktive 2019/1024/EU v nacionalno zakonodajo potekel 17. 7. 2021, je Evropska komisija 29. 9. 2021 z uradnim opominom pozvala Republiko Slovenijo, da v čim krajšem času zagotovi

prenos. V sklepu št. 54204-1/2022/3 z dne 27.1.2022, je vlada Evropski komisiji odgovorila, da bo predlog ZDIJZ-G potrjen na vladi februarja 2022, posredovan v zakonodajni postopek po skrajšanem postopku ter predvidoma sprejet do konca mandata. V zvezi s predlogom zakona je bilo do konca januarja 2022 opravljeno medresorsko usklajevanje; predlog zakona je pristojno ministrstvo nato posredovalo na Generalni Sekretariat Vlade RS, kjer bil v začetku februarja 2022 spletno objavljen med vladnimi gradivi v obravnavi. Evropska komisija je dne 19.5.2022 z obrazloženim mnenjem ponovno pozvala Republiko Slovenijo, da zagotovi vse ukrepe za prenos do 19.7.2022.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Mateja Mahkovec, v.d. generalnega direktorja Direktorata za lokalno samoupravo, nevladne organizacije in politični sistem (DLSNOPS), MJU
- Natalija Drnovšek, vodja po pooblastilu, Sektor za transparentnost, integriteto in politični sistem, DLSNOPS, MJU
- mag. Mateja Prešern, sekretarka, Sektor za transparentnost, integriteto in politični sistem, DLSNOPS, MJU

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki in pravne osebe.

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- Sanja Ajanović Hovnik, ministrica za javno upravo
- Jure Trbič, državni sekretar, MJU
- Mateja Mahkovec, v.d. generalnega direktorja Direktorata za lokalno samoupravo, nevladne organizacije in politični sistem (DLSNOPS), MJU
- Natalija Drnovšek, vodja po pooblastilu, Sektor za transparentnost, integriteto in politični sistem, DLSNOPS, MJU

5. Kratek povzetek gradiva:

Predmet predloga zakona je nadaljnja implementacija Direktive 2019/1024/EU. Ker veljavna zakonodaja že ureja ponovno uporabo podatkov javnih podjetij, ki opravljajo javne službe, je cilj predloga zakona naslovitev preostalih elementov: ureditev enostavne ponovne uporabe podatkov na raziskovalnem področju, kadar gre za financiranje iz javnih sredstev, vzpostavitev zakonske podlage za objavo oziroma ponovno uporabo podatkovnih zbirk velike vrednosti in spodbujanje nujenja dinamičnih podatkov v realnem času. Predlog zakona dopolnjuje tudi objavo informacij v zvezi z objavo pogodb na portalu javnih naročil.

Predlog zakona sledi Direktivi 2019/1024/EU, ki določa šest tematskih kategorij t.i. naborov podatkov velike vrednosti s področij: 1. geoprostora, 2. opazovanja Zemlje in s področja okolja, 3. meteorologije, 4. statistike, 5. gospodarskih družb in lastništva gospodarskih družb ter 6. mobilnost. V skladu z direktivo 2019/1024/EU in predlogom zakona morajo biti, da bi zagotovili čim večji učinek, nabori podatkov velike vrednosti na razpolago za ponovno uporabo s čim manjšimi pravnimi omejitvami in brezplačno. Poleg tega je treba omogočiti prenos preko vmesnikov za aplikacijsko programiranje. Na podlagi zakonskih določb je predvideno, da vlada določi seznam podatkovnih zbirk, ki sodijo med nabore podatkov velike vrednosti, z uredbo (osnutek s seznamom je v prilogi predloga zakona).

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	NE

č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov	/	/	/	/
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva	/	/	/	/
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
/	/	/	/	/
/	/	/	/	/
SKUPAJ			/	/
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
/	/	/	/	/
/	/	/	/	/
SKUPAJ			/	/
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
/		/	/	
/		/	/	
/		/	/	
SKUPAJ		/	/	
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
/				
II. Finančne posledice za državni proračun				
/				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
/				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				

/

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

/

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Poglavitni cilj predloga zakona je v skladu z Direktivo 2019/1024/EU vzpostaviti zakonsko podlago za enostavno ponovno uporabo podatkovnih zbirk velike vrednosti (High Value Datasets - HVDs). Določa se tudi pravna podlaga za spodbujanje ponovne uporabe dinamičnih podatkov v realnem času, kjer je to smiselno in primerno. Predlog zakona vključuje obveznost za organe javnega sektorja, da nabore podatkov velike vrednosti ter tudi dinamične podatke, če je mogoče, dajo na voljo prosilcem preko vmesnikov za aplikacijsko programiranje.

Predlog zakona opredeljuje nabore podatkov velike vrednosti (osmi odstavek 3.a člena zakona) kot tiste podatkovne baze, ki so posebnega družbenega pomena v okviru šestih tematskih področij, ki jih opredeljuje direktiva, ter določa, da seznam takšnih zbirk določi vlada (11. člen zakona).

Pri pripravi seznama podatkovnih zbirk, pri katerih gre za nabore podatkov velike vrednosti, je bilo predhodno opravljeno strokovno usklajevanje z organi, ki so skrbniki velikih zbirk podatkov (mdr. SURS, GURS, ARSO, AJPES). Na podlagi izraženih pomislekov organov, da bodo navedene določbe lahko pomenile določen finančni vložek za vzpostavitev in kasnejše vzdrževanje strežniških prenosnih kapacitet in prenosnih zmogljivosti omrežja, oziroma razvoj ali implementacijo odprtih vmesnikov za aplikacijsko programiranje, so bila pri pripravi seznama upoštevana naslednja merila:

1. Podatkovna zbirka spada v eno od šestih kategorij, ki jo določa direktiva 2019/1024/EU za nabore podatkov velike vrednosti (s področij: 1. geoprostora, 2. opazovanja Zemlje in s področja okolja, 3. meteorologije, 4. statistike, 5. gospodarskih družb in lastništva gospodarskih družb ter 6. mobilnost);
2. Gre za podatkovne zbirke organa, katerega ene od glavnih dejavnosti je upravljanje velikih zbirk podatkov na ravni države;
3. Organ v zvezi z določeno podatkovno zbirko že sedaj zagotavlja ponovno uporabo preko vmesnikov za aplikacijsko programiranje ali je to že predvideno preko vmesnikov za aplikacijsko programiranje Portala OPSI.

Upoštevano je bilo tudi to, da je na nacionalnem portalu odprtih podatkov - OPSI že zagotovljen dostop preko vmesnikov za aplikacijsko programiranje za vse datoteke, ki se shranijo na OPSI portalu oz. njegovi bazi in se te dajo tudi pretvarjati v druge oblike. Poleg tega Ministrstvo za javno upravo kot skrbnik nacionalnega portala odprtih podatkov OPSI že omogoča prosto uporabo vmesnikov za aplikacijsko programiranje za zbirke, ki so objavljene na OPSI portalu, vsem organom javnega sektorja. Prav tako je v finalni fazi priprave (preverjanje v razvojnem okolju) na nacionalnem portalu OPSI tudi funkcija masovnega prenosa (t.i. bulk), ki bo prav tako na voljo za uporabo za nabore podatkov velike vrednosti.

Poleg tega gre upoštevati, da na določenih področjih, kot so npr. geografski podatki, vzpostavitev smiselno podobnih tehničnih standardov za strojni in masovni prenos podatkov zahtevajo tudi drugi že veljavni predpisi ter, da v skladu z resornimi predpisi organi za določene podatkovne zbirke navedeno prav tako že zagotavljajo. Glede geoprostorskih podatkov je ključna direktiva INSPIRE, ki je komplementarna Direktivi 2019/1024/EU. Glede zagotavljanja zbirk za javnost in glede servisnih storitev (preko servisov, ki so narejeni po OGC standardu - WMS in WFS servisi) izhajajo obveznosti za javne organe že iz omenjene direktive, zato za organe zavezane po INSPIRE ne gre za nove obveznosti. Zahteve za odpiranje geoprostorskih, okoljskih in meteoroloških podatkov in za zagotavljanje servisov (tudi vmesnikov za aplikacijsko programiranje) so zato v tem delu že določene z zakonodajo na tem področju, npr. Zakon o infrastrukturi za prostorske informacije (Uradni list RS, št. 8/10 in 84/15).

S strani Statističnega urada Republike Slovenije je bil v zvezi s statističnimi podatki, ki sodijo v kategorijo naborov podatkov velike vrednosti, prav tako že vzpostavljen vmesnik za aplikacijsko programiranje in bo v najkrajšem možnem času objavljen v OPSI-API katalogu.

Z vidika naborov podatkov velike vrednosti je ključna vloga nacionalnega portala OPSI. Portal OPSI že zagotavlja dostop preko API vmesnikov za vse datoteke, ki so shranjene v bazi OPSI portala in se lahko pretvarjajo v druge oblike. OPSI tako organom omogoča, da tiste podatke, ki jih morajo objaviti kot odprte podatke, odložijo na portal OPSI, uporabniki pa jih pridobijo strojno preko OPSI. Implementacija ZDIJZ-G bo torej primarno pomenila stroške nadgradnje in vzdrževanja portala OPSI, predvsem z vidika zagotavljanja ustreznega velikega diskovnega prostora ter odzivnosti sistema, kar se ocenjuje na približno 17.000 evrov letno.

V predlogu zakona je, kar se časovnice tiče, predvideno, da vlada v petih mesecih od uveljavitve novele sprejme spremembo in dopolnitve Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi podatkov javnega sektorja (Uradni list RS, št. 24/16), v katerih določi seznam podatkovnih zbirk organov, ki sodijo med nabore podatkov velike vrednosti. Predlogu zakona je priložen osnutek sprememb in dopolnitev uredbe vlade s prilogom – pripravljenim nacionalnim seznamom podatkovnih zbirk, ki predstavljajo nabore podatkov velike vrednosti. Ker gre za seznam podatkovnih zbirk, glede katerih zavezani organi že sedaj zagotavljajo ponovno uporabo preko vmesnikov za aplikacijsko programiranje, to pomeni, da spremembe, ki jih prinaša predlog zakona, ne bodo povzročile bistvenih dodatnih stroškov za državni proračun.

Končna faza implementacije Direktive 2019/1024/EU bo sledila po sprejemu izvedbenega akta Evropske komisije, s katerim bo določen enotni seznam podatkovnih baz, ki jih gre odpreti v vseh državah EU na način odprtih podatkov. Priprava izvedbenega akta bo potekala s strani Komitološkega odbora, v okviru katerega Evropska komisija tesno sodeluje z nacionalnimi strokovnjaki; eventualni enotni seznam naborov podatkov velike vrednosti bo moral biti v tem smislu predhodno usklajen z vsemi državami članicami. Izvedbeni akt lahko privede do širitve seznama podatkovnih zbirk, ki predstavljajo nabore podatkov velike vrednosti. Obstaja zelo majhna verjetnost, da bi prišlo do izpada prihodkov pri Ajpes, ki ima v skladu z veljavno zakonodajo na podlagi izjeme iz 1. alineje drugega odstavka 34.a člena ZDIJZ pravico zaračunavanja cene za ponovno uporabo podatkov v zvezi z določenimi zbirkami podatkov. Namreč v primeru, da bi Evropska komisija v izvedbenem aktu pod nabore podatkov velike vrednosti, v kategoriji »družbe in lastništvo družb«, uvrstila tudi podatke iz Poslovnega registra Slovenije, ki presegajo sedanjí obseg odprtih podatkov, ali podatke iz baze letnih poročil ali iz drugih registrov, AJPEs ocenjuje, da bi prišlo do izpada prihodkov iz naslova ponovne uporabe podatkov (ki jo ima za navedene evidence trenutno pravico zaračunavati) v višini 1 milijon evrov letno. Zaradi prehodnega obdobja (dve leti od začetka veljavnosti izvedbenega akta Evropske komisije, s katerim se bodo določili nabori podatkov velike vrednosti) do omenjenih finančnih posledic gotovo ne bo prišlo pred letom 2024. Poudariti pa gre tudi, da prvi osnutek izvedbenega akta EK, objavljen pred kratkim, v seznamu ne navaja podatkovnih baz, ki bi finančno vplivale na delovanje Ajpes.

Širitev seznama na podlagi izvedbenega akta Evropske komisije, bo v splošnem lahko predstavljala dodatne stroške zaradi posodobitev in razvoja novih integracij med podatkovnimi zbirkami, razvoja ustreznih API vmesnikov ter morebitne nabave dovolj zmogljive strojne opreme za zagotavljanje masovnega prevzema podatkov, da bodo institucije, na podatkovne baze katerih bi se seznam širil, zadostile potrebam implementacije direktive (glede na prvi osnutek akta je navedeno predvideno na geo-prostorskem področju). Morebitnih finančnih posledic v tem hipu še ni mogoče napovedati, jih bo pa potrebno ovrednotiti v okviru procesa priprave sprememb vladne Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja, ki bodo sledile po sprejemu izvedbenega akta Evropske komisije (akt naj bi bil sprejet v 2022, vendar s prehodnim obdobjem za uskladitev, leto ali dve).

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev: Sprejem sklepa nima finančnih posledic.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,

NE

- financiranje občin.	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
<p>Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:</p> <p>Osnutek sprememb zakona je bil <u>predložen v javno razpravo</u> julija 2021; besedilo je objavljeno na spletnih straneh:</p> <p>https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=12987</p> <p>V zvezi s predlogom zakona je bilo opravljeno tudi strokovno usklajevanje z Informacijskim pooblaščencom Republike Slovenije (IP RS), Agencijo za javnopravne evidence in storitve, Statističnim uradom Republike Slovenije, Geodetsko upravo in Agencijo za okolje.</p>	DA
(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	
<p>Gradivo je bilo objavljeno na portalu e-uprava, od julija do avgusta 2021 je potekala enomesečna javna razprava. Prejete manjše pripombe so bile upoštevane.</p>	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	
<p style="text-align: right;">Sanja AJANOVIĆ HOVNIK MINISTRICA</p> <p>Priloge:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Predlog sklepa vlade ○ Predlog zakona (vključno s korelacijsko tabelo in izjavo o skladnosti) ○ MSP test 	

PRILOGA 1

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na svoji seji dne ...pod točko... sprejela naslednji

S K L E P

Vlada Republike Slovenije je sprejela Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (EVA: 2021-3130-0018) ter ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po skrajšanem postopku.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Sklep prejmejo:
- Državni zbor RS
- Ministrstvo za javno upravo
- Služba Vlade RS za zakonodajo